

Rekomendacje do Mapy Drogowej dla Rozwoju Zrównoważonych Finansów w Polsce w zakresie raportowania ESG

Niniejszy raport powstał przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Za jego treść odpowiadają wyłącznie autorzy. Wyrażone w nim poglądy nie mogą być w żaden sposób traktowane jako odzwierciedlenie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

Raport I Grupy Roboczej ds. raportowania ESG działającej w ramach Platformy Zrównoważonych Finansów

Grupa Robocza ds. raportowania ESG została powołana w celu oceny stanu polskiego rynku w zakresie tzw. raportowania pozafinansowego.

Prace realizowane przez grupę zostały podzielone na trzy kluczowe działania:

- 1) identyfikacja podmiotów objętych obowiązkami raportowania w zakresie zrównoważonego rozwoju (dalej jako: raportowanie ESG);
- 2) przegląd narzędzi wspierających proces raportowania pozafinansowego;
- 3) określenie najbardziej pożądanego systemu raportowania danych ESG dla podmiotów na rynku krajowym.

Wynikiem realizowanych przez grupę prac jest określenie konkretnych działań i środków, które należy podjąć w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, pozwalających na eliminację zidentyfikowanych przez grupę barier. Te działania i środki zostały sformułowane w postaci rekomendacji dla Platformy Zrównoważonych Finansów (dalej również jako: PZF), która uwzględni je przy opracowywaniu Mapy Drogowej dla Rozwoju Zrównoważonych Finansów w Polsce w zakresie badań, edukacji i szkoleń (dalej jako: Mapa Drogowa).

Wnioski wypracowane przez Grupę Roboczą są wynikiem przeprowadzonych analiz i badań, zapoznania się z materiałami, dokumentacją i informacjami przedstawionymi przez zapraszanych na spotkania Grupy przedstawicieli podmiotów zewnętrznych oraz dyskusji, które miały miejsce podczas spotkań Grupy.

Spis treści

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań	3
Cele prac Grupy Roboczej.....	4
Kluczowe rekomendacje wypracowane przez Grupę Roboczą.....	4
■ Przewodniki w zakresie raportowania ESG.....	5
■ Tabela 1. Rekomendacje w zakresie przewodnika po raportowaniu ESG ze szczególnym uwzględnieniem spółek giełdowych.....	7
■ Tabela 2. Dodatkowe rekomendacje w zakresie przewodnika po raportowaniu ESG ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy MŚP	9
■ Centralna krajowa baza danych ESG	10
■ Tabela 4. Rekomendacje w zakresie dostępu do danych ESG	12
■ Tabela 5. Rekomendacje w zakresie zapewnienia wiarygodności, funkcjonalności i kompletności danych ESG	13
■ Inne rekomendacje do rozważenia przez Platformę Zrównoważonych Finansów 15	
Aneks	16
■ Członkowie Grupy Roboczej.....	16
■ Przegląd spotkań Grupy Roboczej.....	17
Kontrola dokumentu	17

Stan bieżący i uzasadnienie dla działań

Obecnie na rynku krajowym przedsiębiorstwa podlegają wymogom raportowania zgodnie z dyrektywą NFRD (*Non-Financial Reporting Directive*, tj. Dyrektywa UE 2014/95 w sprawie sprawozdawczości niefinansowej), która obejmuje w Polsce około 150 dużych przedsiębiorstw i daje szeroką swobodę w zakresie sposobu ujawniania danych ESG. W związku z tym przedsiębiorstwa te stosują różnego rodzaju standardy raportowania (spośród których najpopularniejsze to standardy autorstwa Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) oraz Global Reporting Initiative (GRI)). Skutkuje to niespójnością dostępnych na rynku danych ESG udostępnianych przez objęte wymogami raportowania podmioty, co prowadzi do braku możliwości porównywania tych danych i ich efektywnego wykorzystania.

Dlatego 5 stycznia 2023 roku zostały wprowadzone nowe regulacje unijne, tj. dyrektywa CSRD (*Corporate Sustainability Reporting Directive*, Dyrektywa UE 2022/2464 ws. sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju), która w zamierzeniu ma wyeliminować dotychczasowe mankamenty związane ze sprawozdawczością danych ESG, a pierwsze raporty zgodne z tą dyrektywą powinny zostać opublikowane po 31 grudnia 2024 r. Istnieje jednak luka informacyjna, którą trzeba wypełnić, aby przygotować przedsiębiorstwa do realizacji tego nowego obowiązku. Dodatkowo na podstawie CSRD opracowywane są przez Europejską Grupę Doradcą ds. Sprawozdawczości Finansowej (European Financial Reporting Advisory Group, EFRAG) i przyjmowane przez Komisję Europejską obowiązkowe unijne standardy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (*European Sustainability Reporting Standards*, ESRS), na których stosowanie ostatecznie będą musiały przestawić się wszystkie podmioty, które raportowały dotychczas na podstawie innych standardów.

Obowiązki w obszarze raportowania ESG stają się więc coraz bardziej rozbudowane i wymagające, tymczasem na rynku brakuje odpowiednich narzędzi, które wspierałyby przedsiębiorstwa w ich właściwym wypełnianiu. Co prawda dostępny jest szereg pomocy, takich jak standardy raportowania, poradniki, przewodniki, wytyczne czy kodeksy dobrych praktyk stanowiące źródło wiedzy z zakresu raportowania ESG, ale z przeprowadzonych przez Grupę Roboczą analiz wynika, że narzędzia te nie odpowiadają obecnym potrzebom rynkowym i nie obejmują aktualnie obowiązujących regulacji: są zdezaktualizowane, często napisane trudnym do zrozumienia i specjalistycznym językiem, bywają dostępne tylko w językach obcych, albo zawierają zbyt ogólny obraz problemu. (więcej w: Stwierdzono w związku z tym, że w wielu przypadkach ich użyteczność jest ograniczona.

Do niedawna, tj. do czasu opublikowania narzędzia Fundacji InStrat (<https://esg.instrat.pl/csrd-csdd/>), brakowało nawet rozwiązania pozwalającego na choćby częściową identyfikację spółek, które podlegają obowiązkowi raportowania ESG. Kompletna identyfikacja nie jest możliwa z powodu trudności z określeniem liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwach, co ma kluczowe znaczenie, gdyż liczba zatrudnionych może być jednym z kryteriów decydujących, czy dana spółka jest zobowiązana do raportowania ESG zgodnie z wymogami dyrektyw NFRD i CSRD, czy takiemu obowiązkowi nie podlega.

Ponadto brakuje krajowego systemu raportowania danych ESG, który pozwalałby na wypełnienie obowiązków regulacyjnych, stając się jednocześnie centralnym repozytorium danych ESG dla interesariuszy krajowych i zagranicznych, ułatwiającym dostęp do tych danych.

Istnieje też wreszcie istotna luka wiedzy z zakresu raportowania ESG między dużymi przedsiębiorstwami a podmiotami małymi i średnimi. Luka ta jest niejako uzasadniona, ponieważ duże podmioty w pewnym zakresie podlegają obowiązkowi raportowania ESG od kilku lat, podczas gdy małe i średnie przedsiębiorstwa (dalej jako: MŚP) notowane na giełdzie dopiero zostaną objęte tymi obowiązkami. Mimo że duże przedsiębiorstwa posiadają już pewien *know-how* w obszarze raportowania ESG, to i tak będzie on musiał być znacznie

poszerzony wobec dużego rozszerzenia zakresu raportowania. W tym gorszej sytuacji są MŚP, które takiego doświadczenia nie posiadają. Dlatego poszukują narzędzi, które niskim kosztem umożliwią im zdobycie wiedzy związanej z czekającymi ich obowiązkami w zakresie raportowania ESG. Również inni uczestnicy rynku (w szczególności inwestorzy i instytucje kredytowo-bankowe) zgłaszają potrzeby wyjaśnienia im obowiązujących i przyszłych zasad raportowania.

Cele prac Grupy Roboczej

1. Ocenic aktualny stan polskiego rynku w zakresie raportowania pozafinansowego.
2. Opracowac rekomendacje w zakresie wsparcia raportowania ESG do „Mapy Drogowej dla Rozwoju Zrównoważonych Finansów w Polsce”.

Lista zadań:

1. Zidentyfikowanie i prezentacja narzędzia identyfikującego polskie podmioty zobowiązane do raportowania pozafinansowego.
2. Opracowanie matrycy oceny uwzględniającej dotychczasowe publikacje wspierające przedsiębiorstwa w obowiązku raportowania i identyfikacja luk.
3. Zbadanie potrzeb w zakresie krajowej bazy danych ESG w celu (1) ułatwienia spółkom raportowania ESG, np. poprzez zapewnienie dostępu do danych od uczestników łańcucha dostaw (2) poprawy dostępu do wiarygodnych danych przez innych uczestników rynku.

Biorąc pod uwagę analizy i wnioski, wypracowane przez Grupę Roboczą w procesie realizacji postawionych przed nią zadań, wyeliminowanie zidentyfikowanych na rynku krajowym barier w zakresie raportowania ESG będzie więc wynikiem:

- 1) budowy powszechnie i bezpłatnie dostępnego narzędzia pozwalającego wszystkim zainteresowanym podmiotom na jednoznaczny weryfikację jakimi wymogami raportowania ESG są objęte;
- 2) budowy ustrukturyzowanej bazy wiedzy zawierającej szeroki katalog materiałów edukacyjnych wspierającej podmioty w procesie wypełniania obowiązków w zakresie raportowania ESG;
- 3) wsparcia przez administrację publiczną projektu budowy krajowego, powszechnie dostępnego systemu raportowania danych ESG.

Kluczowe rekomendacje wypracowane przez Grupę Roboczą

Rekomendacje wypracowane przez Grupę Roboczą przedstawiono w tabelach określających:

- uzasadnienie interwencji, tj. barierę, której usunięciu ma służyć wdrożenie rekomendacji,
- oczekiwany skutek, czyli stan, który powinien być osiągnięty dzięki wdrożeniu rekomendacji,
- działanie do podjęcia, czyli właściwe brzmienie rekomendacji,
- perspektywę czasową podjęcia działania, definiowaną jako: **S** – gdy działanie ma być podjęte w terminie 1 roku od opublikowania Mapy Drogowej; **M** – ...w terminie 2 lat od...; **L** – ...w terminie 5 lat od...,
- interesariuszy odpowiedzialnych za podjęcie działania, czyli instytucje przewidziane do wdrażania rekomendacji, publiczne lub prywatne, które w procesie wdrażania rekomendacji wymagają wsparcia lub przychylności ze strony instytucji publicznych,

- KPI (*Key Performance Indicator*, „kluczowy wskaźnik efektywności”) rozumiany jako wskaźnik pozwalający na monitorowanie wdrażania rekomendacji lub zweryfikowanie, czy dana rekomendacja została wdrożona,
- stan wdrożenia rozumiany jako stan przygotowania do realizacji rekomendacji w momencie opublikowania tego raportu (październik 2023 roku) według najlepszej wiedzy Grupy Roboczej: kolor **zielony** oznacza, że rekomendacja jest obecnie realizowana, **bursztynowy** – że rekomendacja nie jest obecnie realizowana, ale prowadzone są działania wspierające jej realizację w przyszłości, **czerwony** – że rekomendacja nie jest obecnie realizowana i nie są prowadzone działania wspierające jej realizację w przyszłości; komórka ta pozwoli również „odhaczyć” wdrożenie danej rekomendacji w przypadku przeglądu realizacji Mapy Drogowej.

Przewodniki w zakresie raportowania ESG

Grupa Robocza zidentyfikowała funkcjonujące dotychczas na polskim rynku przewodniki po raportowaniu ESG i oceniła je pod kątem udzielania satysfakcjonujących informacji w ustalonych przez siebie kluczowych obszarach procesu raportowania ESG. Ocena jest trójstopniowa: wybrana publikacja wystarczająco lub częściowo odpowiada na potrzeby rynku w danym obszarze albo całkowicie dany obszar pomija (por. [Rycina 1](#)). W przypadku przewodników jeszcze nieopublikowanych Grupa opierała się w ocenie na informacji przekazanej przez instytucje przygotowujące te przewodniki.

Rycina 1 Matryca oceny użyteczności przewodników dostępnych na rynku polskim

	ADRESACI	ELEMENTY PRZEWODNIKA									
		Duże jednostki	MSP giełdowe	MSP pozostałe	Wyjaśnienie znaczenia raportowania	Dobór istotnych wskaźników	Gdzie szukać danych?	Organizacja procesu raportowania	Dialog z interesariuszami i komunikacja raportu	Weryfikacja /atestacja raportu	Publikacja raportu
Publikacje nieaktualne w świetle dyrektywy CSRD	Wytyczne GPW (2021)	✓	✓/x	x	✓	✓/x	x	✓/x	✓/x	x	✓/x
	Wytyczne UE (2017, 2019)	✓	✓/x	✓/x	✓	✓/x	x	x	✓/x	x	x
	Standard Informacji Niefinansowych (SEG i FSR, 2017)	✓	✓/x	✓/x	✓	✓	x	x	✓/x	x	x
	Raportowanie niefinansowe. Poradnik dla raportujących (Ministerstwo Rozwoju, 2017)	✓	✓/x	✓/x	✓	✓/x	x	✓	✓/x	✓/x	✓/x
	Raportowanie informacji niefinansowych w kluczowych obszarach ESG. Przewodnik dla spółek (CSR Profit, 2017)	✓	✓/x	✓/x	✓	x	x	✓	✓/x	✓/x	x
	Raportowanie danych niefinansowych ESG a odpowiedzialne inwestowanie. Przewodnik dla spółek i inwestorów (SEG, 2014)	✓	✓/x	✓/x	✓/x	✓/x	x	✓/x	x	x	x
	Raportowanie danych pozafinansowych. Przewodnik dla przedsiębiorstw (Ministerstwo Gospodarki, 2013)	✓	✓/x	✓/x	✓	x	x	✓	✓	✓/x	✓
Publikacje dostosowane do dyrektywy CSRD	Aktualizacja Wytycznych GPW (2023)	✓	✓	✓/x	✓	✓	✓/x	✓/x	✓	✓/x	✓
	Standard zrównoważonego zarządzania organizacją (KIG, 2023)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓/x	✓/x	x
	ODPOWIEDŹ NA POTRZEBY PRZEDSIĘBIORSTW?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓

Matryca obejmuje publikacje nieaktualne w świetle dyrektywy CSRD, ale wciąż wartościowe pod kątem wskazówek w zakresie organizacji procesu raportowania czy dialogu z interesariuszami. W tych obszarach, niepodlegających zupełnie regulacjom dyrektywy CSRD, nawet nieaktualne przewodniki mogą być polecane jako przykłady dobrych praktyk.

Wiersz „Odpowiedź na potrzeby przedsiębiorstw?” weryfikuje, czy w każdym ze wskazanych istotnych obszarów raportowania istnieje przynajmniej jedna publikacja, która w satysfakcjonujący sposób omawia dany obszar. Diagnoza wskazuje, że prawie w każdym z nich można znaleźć wystarczające informacje dla przedsiębiorstw. Wyjątkiem jest weryfikacja/atestacja raportu. Na poziomie zewnętrznym będzie ona kompetencją biegłych rewidentów, konieczna jest jednak także wewnątrz przedsiębiorstwa, aby ograniczyć ryzyko naruszeń i niedociągnięć, które mógłby odnaleźć audytor zewnętrzny i wydać negatywną

opinię atestacyjną. Wewnętrzna weryfikacja jest częściowo omówiona w dostępnych publikacjach, ale wymaga bardziej szczegółowego podejścia.

Członkowie Grupy uważają, że bardzo pomocne dla przedsiębiorstw, szczególnie w świetle dyrektywy CSRD, będą publikacje Giełdy Papierów Wartościowych (dalej jako: GPW) (zaktualizowane „Wytyczne do raportowania ESG”¹, dalej jako: Wytyczne) oraz Krajowej Izby Gospodarczej (dalej jako: KIG) („Standard zrównoważonego zarządzania organizacją”, dalej jako: Standard, wciąż nieopublikowany). Standard określi, jak powinna wyglądać wewnętrzna organizacja przedsiębiorstwa z punktu widzenia wymogów ESG. Raportowanie jest tylko jednym z nich, ale realizacja standardu pozwoli przedsiębiorstwom zapewnić odpowiednią strukturę wewnętrzną, ułatwiającą organizację procesu raportowania ESG. Wówczas łatwiej będzie zastosować Wytyczne, które stanowią wsparcie w procesie przygotowania raportu ESG.

¹ https://www.gpw.pl/pub/GPW/ESG/Wytyczne_do_raportowania_ESG.pdf.

Tabela 1. Rekomendacje w zakresie przewodnika po raportowaniu ESG ze szczególnym uwzględnieniem spółek giełdowych

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI	Stan wdrożenia
Brak punktu odniesienia dla przedsiębiorstw niefinansowych, jak przygotować i jak powinien wyglądać raport pozafinansowy w rozumieniu dyrektywy CSRD	Rynek posiada kompleksowy, pomocny i godny zaufania przewodnik po raportowaniu pozafinansowym	Aktualizacja dostępnych przewodników do najnowszych wymogów regulacyjnych wynikających z dyrektywy CSRD, rozporządzenia SFDR, aktów prawnych w obszarze Taksonomii UE oraz standardów ESRS (a w dłuższej perspektywie także dyrektywy CSDDD ²)	S / M (w zależności od przyjęcia dyrektywy CSDDD)	Inicjatywy zewnętrzne	Przynajmniej 1 publicznie i bezpłatnie dostępny przewodnik odnoszący się do wskazanych regulacji	Nowe wytyczne GPW
		Sformułowanie, na podstawie ESRS-ów, listy rekomendowanych, ale nieobowiązkowych (tj. podlegających badaniu istotności) podstawowych informacji i wskaźników do raportowania (w zależności od sektora gospodarki, z uwzględnieniem podziału na sektory założonym przez EFRAG na potrzeby sektorowych ESRS-ów) wraz ze sposobem ich identyfikacji w przedsiębiorstwie w celu ułatwienia przeprowadzania badania istotności przez przedsiębiorstwo	S	Inicjatywy zewnętrzne	Przynajmniej 1 przewodnik zawierający listę podstawowych ujawnień	Wstępna propozycja wskaźników w nowych wytycznych GPW
		Wskazanie, na przykładach, gdzie w dokumentacji firmy znaleźć dane i informacje wymagane ujawnieniami	S	Inicjatywy zewnętrzne	Przynajmniej 1 przewodnik wskazujący sposób raportowania podstawowych wskaźników	Potencjalnie w standardzie KIG-u
		Przegląd przewodników pod kątem określonych wyżej kryteriów przez PZF i oficjalne rekomendowanie przewodników je spełniających (niekoniecznie łącznie)	S	Platforma Zrównoważonych Finansów Ministerstwo Finansów	Oficjalny, widoczny komunikat na stronie Ministerstwa Finansów z rekomendacją i odesłaniem	

² Projekt Dyrektywy UE ws. należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (*Corporate Sustainability Due Dilligence Directive*).

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI	Stan wdrożenia
		Regularna aktualizacja przewodników w zależności od zmian regulacyjnych i doświadczeń rynku	M i L	Inicjatywy zewnętrzne	Do końca 2025 roku co najmniej 1 rekomendowany wcześniej przez PZF przewodnik zostanie zaktualizowany	
		Coroczny przegląd dostępnych przewodników pod kątem ich zarekomendowania oraz ewaluacja już rekomendowanych przewodników	M i L	Platforma Zrównoważonych Finansów Ministerstwo Finansów	Do końca 2025 roku PZF dokona co najmniej 1 przeglądu/ewaluacji	

Tabela 2. Dodatkowe rekomendacje w zakresie przewodnika po raportowaniu ESG ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy MŚP

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI	Stan wdrożenia
Polskie MŚP są organizacyjnie nieprzygotowane do raportowania ESG w rozumieniu dyrektywy CSRD	Polskie MŚP posiadają wewnętrzną organizację i procesy pozwalające na efektywne raportowanie pozafinansowe	Udostępnienie matrycy oceny użyteczności przewodników po raportowaniu ESG przygotowanej przez Grupę Roboczą ds. raportowania ESG w ramach PZF	S	Ministerstwo Finansów	Oficjalny, widoczny komunikat na stronie Ministerstwa Finansów z matrycą i jej opisem	Matryca gotowa do publikacji
		Przedstawienie w udostępnionej publicznie i za darmo publikacji wewnętrznej organizacji procesu raportowania ESG (krok po kroku) w reżimie dyrektywy CSRD, ESRS-ów i Taksonomii UE	S	Inicjatywa zewnętrzna	Przynajmniej 1 dostępna publicznie i bezpłatnie na rynku polskim publikacja w zakresie zrównoważonego zarządzania organizacją	Standard KIG-u bliski ukończenia
	Polskie MŚP nie są nadmiernie obciążone obowiązkami związanymi z raportowaniem ESG	Odesłanie do standardów i bezpłatnych narzędzi stosowanych przez rynek w zakresie obliczania wskaźników podlegających raportowaniu	S	Inicjatywa zewnętrzna	Przynajmniej 1 dostępna publicznie i bezpłatnie na rynku polskim publikacja odsyłająca do odpowiednich standardów i narzędzi	Częściowe odesłania w nowych wytycznych GPW
Polskie MŚP nieobjęte bezpośrednio obowiązkiem raportowania ESG nie są świadome i przygotowane do tego, by dostarczać odpowiednie dane swoim kontrahentom raportującym o łańcuchu dostaw	Polskie MŚP nieobjęte bezpośrednio obowiązkiem raportowania ESG mają świadomość wyzwań związanych z raportowaniem w ramach łańcucha dostaw i nie są nimi nadmiernie obciążone	Opracowanie i upublicznienie wykazu danych, jakich mogą od MŚP oczekiwać kontrahenci w zależności od łańcucha dostaw/wartości, w jakim się znajdują (do czasu wydania osobnych, uproszczonych standardów dla MŚP przez Komisję Europejską)	M	Inicjatywa zewnętrzna	Przynajmniej 1 dostępna publicznie i bezpłatnie publikacja z wykazem danych wymaganych w zależności od łańcucha dostaw	

Centralna krajowa baza danych ESG

Jedną z głównych barier dla rozwoju rynku zrównoważonych finansów w Polsce, a związanych z raportowaniem ESG, jest brak szeroko dostępnych danych ESG od polskich przedsiębiorstw. Nawet jeśli są one ujawniane, to są rozproszone w poszczególnych raportach ESG, co między innymi utrudnia inwestorom z preferencjami w zakresie zrównoważonego rozwoju identyfikację najlepszych szans inwestycyjnych. Dlatego zdaniem Grupy Roboczej konieczne jest powołanie centralnej krajowej bazy danych ESG, która gromadziłaby dane ESG ujawniane przez polskie przedsiębiorstwa oraz umożliwiałaby prosty i szybki dostęp do tych danych. Odpowiedzią na to wyzwanie mogłaby być inicjatywa Unii Europejskiej w postaci *European Single Access Point* (dalej jako: ESAP), planowana jako platforma, w ramach której udostępniane będą dane raportowane przez unijne przedsiębiorstwa w raportach ESG w reżimie dyrektywy CSRD. Grupa Robocza powzięła jednak informację, że ESAP może zacząć funkcjonować w dość odległej perspektywie czasowej, dlatego z perspektywy polskiego rynku najlepiej byłoby jak najszybciej powołać krajową bazę danych ESG.

Grupa Robocza zidentyfikowała na polskim rynku dwie inicjatywy zmierzające do powołania krajowej bazy danych ESG: projekt *Polish ESG Data Hub* Giełdy Papierów Wartościowych oraz koncepcję rozwiązania sektorowego ESG Biura Informacji Kredytowej (dalej jako: BIK). Oba pomysły zostały zaprezentowane grupie przez przedmiotowe podmioty. Na podstawie tych informacji zdaniem Grupy Roboczej najlepszym rozwiązaniem byłaby koordynacja tych wysiłków, aby *Polish ESG Data Hub* był narzędziem służącym inwestorom i spółkom giełdowym, natomiast rozwiązanie BIK-u powinno być ukierunkowane na banki. Jednocześnie Grupa Robocza zapoznała się z modelami funkcjonowania dwóch baz danych ESG w Europie, tj. francuskiej bazy danych IMPACT³ oraz austriackiej OeKB⁴.

Członkowie Grupy Roboczej podjęli więc wysiłek wpisujący się w inicjatywy powołania polskiej bazy danych ESG i w ankiecie określili, jakiej bazy danych ESG potrzebuje polski rynek. Ankieta oferowała możliwość wyborów różnych wariantów funkcjonowania polskiej bazy danych ESG, opartych m.in. na ww. przykładach francuskim i austriackim. W ankiecie wzięło udział 15 członków Grupy, a w poniższej tabeli (por. **Tabela 3**) przedstawiono pytania z ankiety i odpowiedzi, za którymi opowiedziało się większość respondentów. Na podstawie tych odpowiedzi sformułowano rekomendacje ujęte w **Tabela 4** oraz w **Tabela 5**.

Tabela 3. Wyniki ankiety w sprawie pożądanых elementów polskiej bazy danych ESG

Element polskiej bazy danych ESG	Odpowiedź Grupy Roboczej	% poparcia członków Grupy Roboczej dla danej odpowiedzi
Jaki powinien być główny cel polskiej bazy danych ESG?	Zarówno udostępnianie danych ESG, w tym danych surowych, instytucjom finansowym, jak i ułatwianie sprawozdawczości spółkom, w tym MŚP	73%
Jaki rodzaj danych ESG powinien być raportowany w polskiej bazie danych ESG?	Zarówno dane podlegające sprawozdawczości obowiązkowej w ramach CSRD i Taksonomii UE, jak i dobrowolnej, uwzględnione np. w innych standardach	73%

³ Por. <https://portail-rse.beta.gouv.fr/> (projekt w międzyczasie zmienił nazwę na Portal RSE).

⁴ Por. <https://www.oekb-esgdatahub.com/>.

Element polskiej bazy danych ESG	Odpowiedź Grupy Roboczej	% poparcia członków Grupy Roboczej dla danej odpowiedzi
W jaki sposób powinny być zgłaszane dane do polskiej bazy danych ESG?	Ręcznie/maszynowo przez przedsiębiorstwa, ale dane ujawniane za pomocą innych kanałów powinny być automatycznie przekazywane do polskiej bazy danych ESG	73%
Jakiego typu funkcjonalności powinna zapewniać polska baza danych ESG (3 najczęściej wskazywane)?	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dashboard podsumowujący dla danego podmiotu raportującego 	24%
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dashboards umożliwiające porównanie z innymi podmiotami raportującymi 	22%
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontrola wiarygodności danych 	22%
Jakie powinny być rozwiązania techniczne w zakresie funkcjonowania polskiej bazy danych ESG (3 najczęściej wskazywane)?	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aplikacja przeglądarkowa 	30%
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Przechowywanie danych w chmurze 	25%
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wykorzystanie API (<i>Application Programming Interface</i>) 	23%
Czy podmioty, które nie są objęte obowiązkiem raportowania, powinny mieć możliwość ujawniania danych w polskiej bazie danych ESG?	Tak	93%
Kto powinien mieć dostęp do danych zgromadzonych w polskiej bazie danych ESG?	Wszystkie zainteresowane podmioty	87%
Czy i które dane w polskiej bazie danych ESG powinny być dostępne za darmo?	Dostęp do wybranych podstawowych lub najważniejszych danych powinien być darmowy, pozostałe dane, zwłaszcza przetworzone, powinny być dostępne za opłatą	53%⁵
Właściwością której instytucji powinno być prowadzenie polskiej bazy danych ESG?	Giełdy Papierów Wartościowych i Biura Informacji Kredytowej (koordynacja)	40%

⁵ Niewielka większość w stosunku do drugiej odpowiedzi, tj. „Wszystkie dane powinny być udostępniane za darmo”, za którą opowiedziało się 47% uczestników ankiety. Żadne z tych rozwiązań nie może być więc uznane za szczególnie preferowane.

Tabela 4. Rekomendacje w zakresie dostępu do danych ESG

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI	Stan wdrożenia
Brak dostępu do danych ESG	Uczestnicy rynku finansowego mają dostęp do danych ESG raportowanych przez przedsiębiorstwa niefinansowe	Dostarczenie platformy, w ramach której informacje i wskaźniki ze swoich raportów ESG będą ujawniać spółki notowane na giełdzie	S	Inicjatywy zewnętrzne	Na polskim rynku funkcjonuje co najmniej 1 baza danych ESG	Prowadzone są prace nad co najmniej jedną bazą danych ESG
	Inwestorzy oraz użytkownicy indywidualni mają dostęp do danych ESG ujawnianych przez spółki giełdowe					Prowadzone są prace nad co najmniej jedną bazą danych oferującą taką możliwość
	Przedsiębiorstwa niefinansowe mają dostęp do danych ESG raportowanych przez przedsiębiorstwa w swoim łańcuchu dostaw	Umożliwienie MŚP nieobjętym obowiązkiem raportowania ujawniania danych interesujących ich kontrahentów w publicznej, centralnej bazie	S	Inicjatywa zewnętrzna		
	Krajowa baza danych ESG jest bazą publicznie i jak najszerzej dostępną, najlepiej bezpłatnie	Wsparcie dostawcy bazy danych w staraniach na rzecz pozyskania zewnętrznego finansowania, np. ze strony międzynarodowej instytucji rozwoju lub ze środków europejskich, aby zakres bezpłatnie udostępnianych danych był jak najszerszy i aby nie było konieczności poboru wysokich opłat od użytkowników	S	Ministerstwo Finansów		Zewnętrzny deweloper bazy danych pozyskał wystarczające zewnętrzne finansowanie

Tabela 5. Rekomendacje w zakresie zapewnienia wiarygodności, funkcjonalności i kompletności danych ESG

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI	Stan wdrożenia
Ryzyko <i>greenwashingu</i> i nierzetelności danych	Krajowa baza danych ESG jest wiarygodna dla zewnętrznych użytkowników	Walidacja danych przez prowadzącego bazę oraz wymaganie oświadczeń o wiarygodności danych od samodzielnie wprowadzających dane (tj. od MŚP nieobjętych obowiązkiem raportowania przez dyrektywę CSRD)	S, M i L	Inicjatywa zewnętrzna	Odpowiednie procedury ujęte w regulaminie bazy danych oraz przygotowana treść oświadczenia	Walidacja danych ma być elementem rozwijanej obecnie bazy danych
Uzupełnianie bazy danych ESG przez raportujących byłoby zbędnym obciążeniem	Krajowa baza danych ESG nie stanowi dodatkowego obciążenia administracyjnego dla podmiotów ujawniających w jego ramach swoje dane	Automatyczne pobieranie danych ESG bezpośrednio ze wszystkich raportów ESG w reżimie CSRD publikowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym	S, M i L	Inicjatywa wewnętrzna Ministerstwo Sprawiedliwości (MS)	Wprowadzenie i utrzymywanie procedury wymiany danych między bazą e-KRS a krajową bazą danych ESG	Podjęty dialog z MS
Ograniczony zakres przedsiębiorstw, których dane są ujawnianie w bazie	Krajowa baza danych ESG obejmuje dane ujawnianie przez możliwie największą liczbę polskich przedsiębiorstw					

Uzasadnienie interwencji	Oczekiwany skutek	Działania do podjęcia	Perspektywa czasowa podjęcia działania	Interesariusze odpowiedzialni za podjęcie działania	KPI	Stan wdrożenia
Możliwe techniczne trudności z dostępnością danych ujawnianych w bazie danych, wynikające z formatu, w jakim są przekazywane i udostępniane	Dane są dostępne w formacie przyjaznym do pobrania dla potencjalnych użytkowników bazy danych	Udostępnianie danych w formatach CSV lub XML, do pobrania i otwarcia w programie Excel	S	Administrator bazy danych	Odpowiednia treść technicznych wytycznych odnoszących się do obsługi bazy danych	

Inne rekomendacje do rozważenia przez Platformę Zrównoważonych Finansów

- Udostępnianie narzędzia identyfikującego podmioty zobowiązane do raportowania pozafinansowego w języku angielskim (dla inwestorów zagranicznych).
- Podjęcie przez organizacje zrzeszające przedsiębiorców działań zachęcających nienotowane MŚP, które są w łańcuchu dostaw, do dobrowolnego raportowania informacji nt. zrównoważonego rozwoju.
- Bardziej proaktywne zaangażowanie polskich interesariuszy w proces merytorycznego opracowywania ESRS na poziomie EFRAG-u.
- Udostępnienie polskiej bazy danych ESG przedsiębiorstwom z regionu w celu budowy pozycji Polski jako regionalnego centrum zrównoważonych finansów.

Dokument opracowali:

dr Tomasz Wiśniewski, Przewodniczący Grupy Roboczej ds. raportowania ESG

Kamil Laskowski, Analityk, WiseEuropa

Aneks

Członkowie Grupy Roboczej

Imię i nazwisko	Afiliacja
Tomasz Wiśniewski (Przewodniczący)	Giełda Papierów Wartościowych
Robert Adamczyk	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
Joanna Ałasa	Nationale Nederlanden TFI
Magdalena Andrejczuk	Allegro
Paweł Bogacz	Akademia Górniczo-Hutnicza
Bogusław Budziński	Polska Agencja Nadzoru Audytowego
Patrycja Chodnicka-Jaworska	Uniwersytet Warszawski
Tomasz Czech	UN Global Compact Network Poland
Alina Gała	Energa
Joanna Gorczyca	PZU
Magdalena Hilgner	EY
Aleksandra Jach	Polska Izba Nieruchomości Komercyjnych
Ewelina Jasnowska	Polska Agencja Nadzoru Audytowego
Alicja Kołodziejczak	Deloitte
Renata Kowalska	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
Magdalena Krakowiak	UN Global Compact Network Poland
Maria Krawczyńska	BNP Paribas
Dariusz Kryczka	UN Global Compact Network Poland
Małgorzata Markiewicz	PKO BP
Jan Mizgajski	Clouds on Mars
Alice Neffe	Agencja Rozwoju Przemysłu
Magdalena Nowakowska	UN Global Compact Network Poland
Jolanta Okońska-Kubica	Krajowa Izba Gospodarcza
Joanna Osińska	AlphaOmega Consult
Magdalena Osowiecka	Deloitte
Ilona Pieczyńska	PwC
Dariusz Pietrzak	Polskie Stowarzyszenie Inwestorów Kapitałowych
Zofia Piwowarek	UN Global Compact Network Poland
Paweł Sawicki	Polska Izba Ubezpieczeń
Aneta Stanek-Kowalczyk	SAPERE
Małgorzata Szewc	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych
Joanna Szymańska	ING Bank Śląski
Przemysław Wajszczak	Intrum TFI
Przemysław Wasilewski	JLL
Katarzyna Werońska	PZU
Justyna Wysocka	KPMG
Sylwia Zaremba-Janukowicz	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

Przegląd spotkań Grupy Roboczej

Spotkanie	Termin	Agenda
I	12.12.2022 10.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> Kwestie organizacyjne (przedstawienie kontekstu działalności Grupy, jej celów, harmonogramu prac oraz wybór osoby przewodniczącej) Prezentacja narzędzia identyfikującego polskie podmioty objęte obowiązkiem raportowania ESG
II	12.01.2023 10.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie wstępnej wersji matrycy oceny dostępnych na rynku przewodników po raportowaniu ESG Prezentacja koncepcji <i>Polish ESG Data Hub</i>
III	16.02.2023 10.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie uzupełnionej wersji matrycy oceny dostępnych na rynku przewodników po raportowaniu ESG Prezentacja założeń zaktualizowanych wytycznych GPW do raportowania ESG oraz Standardu zrównoważonego zarządzania organizacją KIG-u
IV	23.03.2023 10.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie finalnej wersji matrycy oceny dostępnych na rynku przewodników po raportowaniu ESG Podsumowanie webinarium o bazach danych ESG we Francji i w Austrii Prezentacja informacji o ESAP-ie Przybliżenie rozwiązania sektorowego ESG rozwijanego przez BIK Ankieta w zakresie pożądanego kształtu polskiej bazy danych ESG
V	14.09.2023 10:00-12:00	<ul style="list-style-type: none"> Dyskusja nad projektem rekomendacji, w tym omówienie uwag od członków Grupy Zakończenie prac Grupy i podziękowania

Kontrola dokumentu

Zastrzeżenie	<p>Niniejsze sprawozdanie jest własnością Dyrekcji Generalnej ds. Wspierania Reform Strukturalnych (DG REFORM) i zostało przygotowane przez ICF S.A. we współpracy z WiseEuropa na podstawie umowy z DG REFORM. Treść niniejszego raportu nie może być powielana w całości ani w części, ani przekazywana innym organizacjom lub osobom bez wyraźnej uprzedniej pisemnej zgody DG REFORM.</p> <p>Projekt „Bridging the climate financing gap with public policy instruments” jest finansowany przez Unię Europejską za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, zarządzanego przez Dyrekcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Wspierania Reform Strukturalnych.</p>
Autor	Kamil Laskowski
Data	24 października 2023 roku